

Fakta

Karteller:

Et kartel er et samarbejde mellem virksomheder, der er konkurrenter om at opnå en højere indtjening end den, som de kan opnå under normale konkurrencevilkår. Et kartel kan f.eks. aftale højere priser, dele markedet imellem sig eller lave tilbudskoordinering. Karteller er ulovlige.

London Economics om priser:

På baggrund af den akademiske litteratur har London Economics vurderet størrelsen af overpriser ved karteller. Tabellen nedenfor viser resultaterne fra de enkelte studier. London Economics vurderer, at de to nyeste studier giver den mest præcise vurdering af kartellernes overpriser.

London Economics: Studier af kartellers overpriser			
Studier	Antal karteller	Overpris (% af kontrafaktiske pris)	
		Median	Gennemsnit
Griffin (1989)	38	39%	53%
Cohen and Scheffmann (1989)	5-7	14%	8-11%
Posner (1976, 2001)	12	38%	49%
Levenstein and Suslow (2002)	22	45%	43%
Werden (2003)	13	18%	21%
OECD (2003)	13	14%	22%
Connor and Lande (2008)	374	25%	49%
Connor (2010)	1.089	23%	46%

Source: Connor (2010) and London Economics

London Economics om sanktioner ved karteller:

London Economics skriver:

”Vores vurdering er, at niveauet for de bøder, der pålægges virksomheder og enkeltpersoner i Danmark, er relativt lavt sammenlignet med bøder i andre jurisdiktioner.”

”I modsætning til USA, Tyskland og Storbritannien sanktioneres kartelvirksomhed ikke med fængsel i Danmark. Kombinationen af lave individuelle bøder og fraværet af fængselsstraffe indebærer, at sanktioner overfor enkeltpersoner i Danmark er relativt milde.”

Figuren nedenfor viser i hvor høj grad sanktionsmulighederne i et land afskrækker virksomheder og enkeltpersoner fra at deltage i karteller. Jo mørkere farven er, des større afskrækkende virkning vurderer London Economics at sanktionen i det pågældende land har sammenlignet med samme sanktion i andre lande. For eksempel er det ikke muligt at straffe med fængsel herhjemme, og derfor har fængsling ingen afskrækkende virkning i Danmark. De lovgivningsmæssige rammer for private søgsmål er stærkere i Danmark end i EU, Storbritannien og Nederlandene. Det vil typisk være andre virksomheder eller forbrugere, som kræver erstatning for de tab, de har lidt som følge af kartellet.

London Economics: International sammenligning af den afskrækkende virkning af forskellige sanktionsmuligheder

Afskrækkende virkning af forskellige sanktionsmuligheder	USA	EU	DE	UK	NL	DK
Virksomhedsbøder						
Effektiv benyttelse af straflempelse						
Ekstra afskrækkende virkning fra private søgsmål						
Sanktioner for enkeltpersoner (ikke fængsling)						
Sanktioner for enkeltpersoner (fængsling)						

Kilde: London Economics

London Economics om skadelige effekter af karteller sammenlignet med anden økonomisk kriminalitet

Figuren nedenfor viser London Economics' vurdering af, hvor alvorlige skadevirkningerne ved et kartel er sammenlignet med andre former for økonomisk kriminalitet i Danmark. Jo mørkere farven er des større vurderes den skadelige effekt. Ses på den direkte effekt i forhold til ofret, hvor ofret ved karteller er forbrugere og andre virksomheder i værdikæden, så vurderer London Economics, at skadevirkningerne af et kartel ligger på niveau med piratkopiering og underslæb. Og at et kartel er mere alvorligt end insiderhandel og skatteunddragelse. I modsætning til de øvrige former for økonomisk kriminalitet kan karteller ikke straffes med fængsel.

London Economics: En vurdering af effekten af forskellige former for økonomisk kriminalitet og sanktionsmulighederne forbundet med disse

	Piratkopiering og krænkelser af ophavsret	Underslæb og bedrageri	Insiderhandel	Svindet rettet imod forbrugere	Skatteunddragelse	Kartel
Vurderede effekter						
Alvorligheden af den direkte effekt (for den/dem, der gøres uret)						
Indirekte effekter (f.eks. effekter på økonomien som helhed)						
Sanktionsmuligheder						
Sanktioner (normal strafferamme ved fængsling)						
Sanktioner (maksimal strafferamme ved fængsling)	*					

Note: * Strafferammen for piratkopiering ved skærpende omstændigheder er 6 år. Vurderingen af sanktionen er her udelukkende baseret på strafferammen for piratkopiering,

Kilde: London Economics